

I alt Fald vil jeg forudsætte, ligesom det ærede Medlem for 5te Kreds (Oluf Jensen), at det skal lykkes at skaffe flere Midler til Veje og vinde velvillig Forstaaelse hos Sparekasserne, som ligger med betydelige Summer.

Der blev af det ærede kongevalgte Medlem, som først havde Ordet (Jørgen Berthelsen), rettet en Henvendelse til den højtærede Indenrigsminister i Anledning af den Bestemmelse i Lovforslaget, at det offentlige skal have Tilsyn med Lejen i de Beboelseshuse, som opføres paa Grundlag af den Rentelettelse, der her ydes, og det ærede Medlem henstillede til Ministeren ikke at tvinge Huslejen saa langt ned, at det vilde hemme det private Initiativ, saaledes at private vilde blive afskaaret fra at opføre nye Ejendomme, fordi de ikke kunde staa sig i Konkurrencen. Jeg tror, at det desværre er en overflødig Bekymring at nære. Min Erfaring gaar ud paa, at næsten ingen private i dette Øjeblik er i Færd med at opføre almindelige Beboelseshuse, hvis de da ikke forud i Henhold til tidligere Love har sikret sig Kommunens Støtte til Opførelsen, saaledes at de derigennem har Lettelser. Hvis Kommunerne i dette Øjeblik gaar i Gang med at bygge Beboelseshuse, vil, selv om de faar den ganske betydelige Lettelse, som her stilles i Udsigt, de Byggesummer, de kommer til, alligevel langt overstige det, som i Øjeblikket er den normale Leje i de ældre Ejendomme, og det skulde jo heller ikke gerne være saaledes, at Lejen i de nye Huse blev sat saa højt, at den, naar vi kommer ind i andre Forhold, hvor maaske Huslejelo og Huslejenævsn ikke længere eksisterer, trækker det almindelige Huslejeniveau alt for højt op. Jeg ser godt, at her er forskellige Ting, som skal afvejes og afbalanceres. Men til Trods for, at Lovforslaget, som sagt, byder betydelige Fordele, bliver det ikke nogen lukrativ Forretning for de paagældende Kommuner at opføre Ejendomme eller overhovedet bygge til de nuværende Materialepriser. Det vil antagelig alligevel komme til at betyde et betydeligt direkte Tilskud, men, det erkender jeg, et Tilskud, som Kommunerne, hvis der ikke skaffes Arbejde, alligevel paa anden Maade maa udrede og maaske i langt større Omfang. Jeg hilser, som sagt, Lovforslaget med Glæde og slutter mig til de øvrige ærede Talere i at anbefale det til hurtig Vedtagelse.

Jørgen Berthelsen: I Anledning af de Udtalelser, der faldt fra det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Christiansen) om min Bekymring for, at Huslejen skulde blive sat saaledes af Kommunerne, at den vilde umulig- eller vanskeliggøre privat Byggeri, vil jeg blot sige, at hvis jeg har Ret i de Oplysninger, som jeg har henvist til, da jeg første Gang omtalte denne Sag — hvad jeg tror, jeg privat har underrettet det ærede Medlem om ved tidligere Lejlighed —, vil Forholdene være af en saadan Beskaffenhed, at de, hvis Lejen sættes saa lavt, at der, som jeg sagde, hverken tages Hensyn til Forrentning eller Amortisation, ganske vil umuliggøre privat Byggeri, og jeg tror nu alligevel at være i Overensstemmelse ogsaa med det ærede Medlem, naar jeg siger, at ogsaa og navnlig det private Byggeri har den allerstørste Betydning for en Afhjælpning af den Bologmangel, der er til Stede.

Kambusch: Det ærede 3die kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) fremdrog et Spørgsmaal, som jeg tror, det har stor Interesse at faa rigtigt belyst, og om hvilket ogsaa jeg gerne vil sige nogle Ord, da jeg har en Del Erfaring netop paa det Omraade. Det ærede Medlem gjorde med Rette opmærksom paa, at Igangsættelsen af Arbejder, som alene egner sig for Jordarbejdere, kun afhjælper en begrænset Del af Arbejdsløsheden, og at det vilde være i højeste Grad ønskeligt, at der kunde sættes Arbejder i Gang, som ogsaa kom de Kræfter, der ikke egner sig til Jordarbejde, til gode. Og naar det ærede Medlem betonedede, at en almindelig Fabriksarbejder, selv om hans Arbejde i de fleste Tilfælde maaske kan være mindst lige saa anstrengende som Jordarbejderens, dog ikke er i Besiddelse af den legemlige Udvikling, som gør ham skikket til straks at tage fat paa Jordarbejde, er ogsaa det fuldkomne rigtigt, men det kræver en lidt nærmere Belysning. Naturligvis er der meget stor Forskel paa Fabriksarbejdere. For en Tobaksarbejder, for den ved Skræderi eller Skomageri beskæftigede eller for den Mand, der staar ved en Maskine og kun har at dreje en lille Smule paa et Hjul for at indstille den, er den Anstrengelse, der skal udfoldes, af en saa væsentlig anden Art end den momentane kraftige Muskelanspændelse, som udfordres ved Jordarbejde. Hvis en saadan Arbejder vil tage fat paa groft Jordarbejde og tro, at han straks kan gaa i Spænd med øvede